

MODUL BESTARI SEJARAH SPM 2021

PENYELARAS

EN. KHAIROL FAIZAL BIN ABDULLAH
Penolong Pengarah Unit Sains Sosial JPNPP

PEMBINA ITEM

Dr. AZIANS BINTI ABU HASSAN
SMK Gemilang

PN. WAN BASTHIAH BINTI HJ. ABDUL RAHMAN
SMK Inderawasih

PN. SHANTINA BINTI JUSOH
SMK Tun Syed Sheikh Barakah

PN. ASNAH BINTI ABU BAKAR
SMK Bakti

PN. CIK SALMIAH BINTI AYOB
SMS Kepala Batas

EN. ABD. RANI BIN HJ.ABD. RAZAK
SMK Penang Free

PN NOR HAFZAN BINTI RAMLI
SMK Pondok Upeh

PN. SITI NOR SYIQAH BINTI AZMI
SMK Bandar Baru Perda

PN. KHAIRUNNIZA BINTI ABDUL HAMID
SMK Mengkuang

CIK. NURDIYANA BINTI ABDULLAH
SMK Kepala Batas

CIK. REHANA BT MOHD MYDIN
SMKA Al Mashoor(L)

SENARAI KANDUNGAN

PERKARA	HALAMAN
BAB 1 Kedaulatan Negara	3 - 6
BAB 2 Perlembagaan Persekutuan	7 – 11
BAB 3 Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen	12 – 15
BAB 4 Sistem Persekutuan	16 – 20
BAB 5 Pembentukan Malaysia	21 – 25
BAB 6 Cabarani Selepas Pembentukan Malaysia	26 – 29
BAB 7 Membina Kesejahteraan Negara	30 – 33
BAB 8 Membina Kemakmuran Negara	34 – 38
BAB 9 Dasar Luar Malaysia	39 – 43
BAB 10 Kecemerlangan Malaysia di Persada Dunia	44 – 47

BAB 1 : KEDAULATAN NEGARA**SOALAN STRUKTUR**

Kedaulatan merupakan satu konsep berkaitan dengan kenegaraan yang diasaskan dan diamalkan sejak zaman tamadun Yunani.

- a) Nyatakan takrif kedaulatan. [2 markah]

.....
.....
.....

- b) Terangkan ciri-ciri negara yang berdaulat. [4 markah]

.....
.....
.....
.....

- c) Malaysia merupakan sebuah negara yang berdaulat.
Bincangkan cara untuk mengekalkan kedaulatan negara. [4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
SOALAN ESEI

Kedaulatan penting untuk mengekalkan dan mengukuhkan kestabilan sistem politik, ekonomi dan sosial. Terdapat beberapa jenis kedaulatan seperti kedaulatan tradisional, kedaulatan moden, kedaulatan undang-undang dan kedaulatan antarabangsa.

- a) Berikan takrifan bagi kedaulatan berikut ;

i) kedaulatan tradisional.

[4 markah]

ii) kedaulatan moden.

[4 markah]

- b) Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, bincangkan kepentingan mewujudkan negara berdaulat. [4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

- c) Sebagai seorang warganegara yang bertanggungjawab, bagaimanakah anda dapat mempertahankan kedaulatan negara kita. [8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

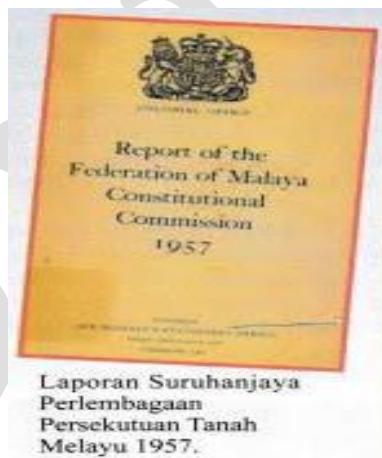
BAB 2 : PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN**SOALAN STRUKTUR**

Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu yang ditandatangani pada tahun 1948 menjadi titik penting dalam pembentukan sebuah pentadbiran persekutuan di negara kita.

- a) Nyatakan kandungan perjanjian tersebut. [3 markah]

.....
.....
.....
.....

- b) Gambar berikut merupakan Laporan Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957

- Jelaskan terma rujukan utama dalam Perjanjian persekutuan tersebut. [3 markah]

.....
.....
.....
.....

- c) Apakah langkah yang boleh diambil untuk meningkatkan kesedaran masyarakat terhadap kepentingan memelihara perlumbangan negara? [4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

SOALAN ESEI

Perlembagaan Persekutuan telah melalui beberapa pindaan sejak kemerdekaan. Pindaan ini bertujuan untuk memastikan kelancaran pentadbiran negara.

- a) Terangkan pindaan perlembagaan yang dilakukan pada tahun 1965. [4 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

- b) Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, mengapakah perkara-perkara sensitif yang terdapat dalam Perlembagaan Persekutuan tidak boleh dipersoalkan? [8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- c) Pada pandangan anda, apakah iktibar yang dapat dicontohi daripada usaha pemimpin negara yang berjaya dalam membentuk Perlembagaan Persekutuan? [8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BAB 3 : RAJA BERPERLEMBAGAAN DAN DEMOKRASI BERPARLIMEN**SOALAN STRUKTUR**

Raja Berperlembagaan merupakan sebahagian daripada pentadbiran negara yang diiktiraf dalam Perlembagaan Persekutuan.

- a) Nyatakan tiga institusi beraja yang terdapat di negara kita. [3 markah]

.....
 .....
 .....

- b) Terangkan kuasa dan peranan YDPA dalam pemerintahan negara. [3 markah]

.....
 .....
 .....

- c) Sebagai sebuah negara yang mengamalkan sistem Raja Berperlembagaan, jelaskan peranan institusi beraja dalam memakmurkan dan memajukan negara. [4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

SOALAN ESEI

Keunikan amalan Demokrasi Berparlimen dapat dilihat daripada aspek gabungan unsur tradisional dan moden iaitu termasuklah kuasa Raja-raja Melayu

- a) Nyatakan kuasa budi bicara YDPA. [4 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- b) Terangkan kuasa dan peranan YDPA dalam pemerintahan negara. [8 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- c) Sebagai warga yang patriotik, bagaimanakah anda menunjukkan kesetiaan kepada raja dan negara? [8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BAB 4 : SISTEM PERSEKUTUAN**SOALAN STRUKTUR**

Maklumat berikut berkaitan dengan penyelarasan Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri.

Perhubungan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri juga dibuat melalui majlis yang ditubuhkan oleh kerajaan.

- a) Nyatakan majlis-majlis yang dimaksudkan. [3 markah]

.....
.....
.....

- b) Penubuhan Majlis Tanah Negara termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan. Jelaskan bidang tugas majlis tersebut. [3 markah]

.....
.....
.....

- c) Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri perlu mengukuhkan hubungan antara satu sama lain. Jelaskan pernyataan tersebut. [4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

SOALAN ESEI

Pernyataan berikut berkaitan Taman Laut di Malaysia.

Pada tahun 1994, sebanyak 42 pulau di perairan Kedah, Terengganu, Pahang, Johor, Sabah dan Labuan telah diwartakan sebagai taman laut.

- a) Jelaskan lokasi Taman Laut di perairan Sabah. [4 markah]

.....
.....
.....
.....
.....

- b) Huraikan pengurusan Taman Laut di negara kita. [8 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- c) Pelibatan semua pihak mampu meningkatkan tahap keselamatan Taman Laut di negara kita.
Berikan hujah anda. [8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BAB 5 : PEMBENTUKAN MALAYSIA**SOALAN STRUKTUR**

Maklumat berkaitan dengan idea pembentukan Malaysia pada tahun 1963.

Kota Kinabalu: Tarikh 16 September 1963 adalah detik bersejarah yang menyaksikan penyatuan Persekutuan Tanah Melayu Bersama Sabah, Sarawak dan Singapura membentuk sebuah negara baharu bernama Malaysia.

Sumber: Berita Harian, 16 September 2018

- a) Apakah faktor yang mendorong kepada pembentukan tersebut? [2 markah]

.....
.....
.....
.....

- b) Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, jelaskan manfaat yang diperoleh hasil daripada gabungan Malaysia. [4 markah]

.....
.....
.....
.....

- c) Pada pandangan anda, apakah cabaran yang dihadapi oleh Malaysia bagi mengekalkan kemakmurannya? [4markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

SOALAN ESEI

Maklumat berikut berkaitan dengan satu peristiwa penting dalam perjalanan sejarah negara.

Tarikh	Peristiwa
9 Julai 1963	Perjanjian Malaysia ditandatangani oleh kerajaan British, Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak, Sabah dan Singapura.

- a) Jelaskan isi kandungan Perjanjian Malaysia 1963. [6 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- b) Perjanjian tersebut memberikan kesan yang besar terhadap pembentukan negara Malaysia yang berdaulat.

Bincangkan kepentingan perjanjian tersebut.

[6 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- c) Sebagai rakyat Malaysia, terangkan perasaan anda setiap kali negara menyambut hari Malaysia pada tanggal 16 September. [8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BAB 6 : CABARAN SELEPAS PEMBENTUKAN MALAYSIA**SOALAN STRUKTUR**

Ancaman komunis merupakan salah satu bentuk cabaran selepas pembentukan Malaysia.

- a) Jelaskan bentuk ancaman komunis yang berlaku di Sarawak. [3 markah]

.....
 .....
 .....
 .....

- b) Pada tarikh 6 Julai 1965 telah dilancarkan satu operasi iaitu “Operasi Hammer” untuk melemahkan ancaman komunis.
 Jelaskan mengenai operasi ini. [4 markah]

.....
 .....
 .....
 .....

- c) Pada pendapat anda, jika komunis gagal dibanteras di Sarawak apakah kesan yang akan berlaku? [4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

SOALAN ESEI

Rancangan Malaysia Pertama merupakan antara rancangan yang memfokuskan kepada ekonomi.

- a) Jelaskan kepentingan Rancangan Malaysia Pertama (1996-1970) [4 markah]

- b) Kejatuhan harga bahan mentah dan taraf hidup yang berbeza merupakan antara isu pembangunan ekonomi pada ketika itu.
Terangkan usaha yang dijalankan oleh kerajaan bagi menanganinya. [8 markah]

- c) Pada pendapat anda, bagaimakah rakyat memainkan peranan bagi memastikan usaha kerajaan berjaya dilaksanakan? [8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BAB 7 : MEMBINA KESEJAHTERAAN NEGARA**SOALAN STUKTUR**

Pentadbiran British menyebabkan berlakunya pemisahan kaum di negara kita. Keadaan ini menyukarkan setiap kaum untuk memahami adat resam dan budaya kaum lain.

- a) Apakah aspek pemisahan kaum tersebut? [2 markah]

.....
.....
.....

- b) Jelaskan faktor-faktor yang menjadi punca masalah perpaduan. [4 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- c) Bagaimanakah kerajaan dapat mengelakkan berlakunya pemisahan kaum di Malaysia?
Beri cadangan anda. [4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

SOALAN ESEI

Rukun Negara dibentuk untuk mendukung cita-cita mencapai matlamat yang berperanan bagi melahirkan sebuah negara yang rakyatnya hidup bersatu padu, aman dan sejahtera.

- a) Jelaskan matlamat Rukun Negara. [4 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- b) Terangkan prinsip-prinsip Rukun Negara. [8 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- c) Mengapakah pematuhan kepada prinsip-prinsip Rukun Negara penting kepada semua peringkat masyarakat di negara kita? [8 markah]

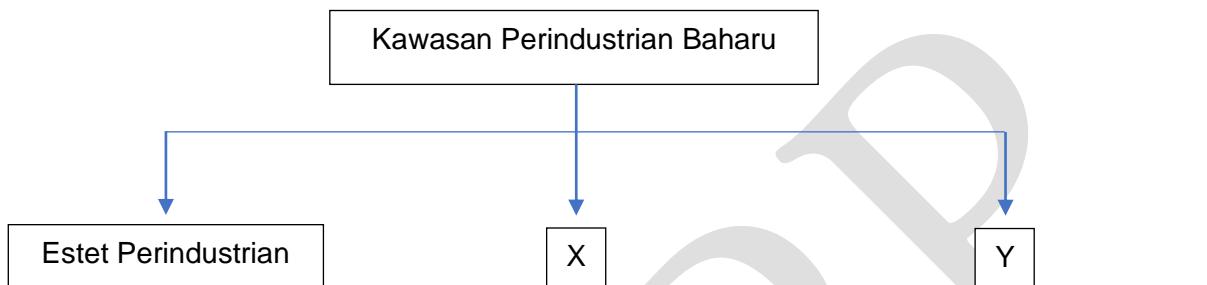
BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

JPNPP

BAB 8 : MEMBINA KEMAKMURAN NEGARA**SOALAN STUKTUR**

Rajah berikut berkaitan dengan bentuk kawasan perindustrian baharu yang dilaksanakan semasa DEB dan DPN.

- a) Apakah kawasan X dan Y? [2 markah]

X : .....

Y : .....

- b) Jelaskan ciri-ciri Kawasan Estet Perindustrian. [4 markah]

.....
.....
.....
.....

- c) Pembukaan kawasan perindustrian baharu merupakan satu langkah yang proaktif.
Bincangkan. [4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

SOALAN ESEI

Petikan berikut merujuk kepada pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru (DEB)

“DEB yang berlangsung dari 1970 hingga 1990 terbukti mencapai kejayaan dalam mencorakkan Malaysia dengan objektif membasmi kemiskinan tegar dalam kalangan rakyat iaitu daripada kadar 50 peratus pada awal 70-an kepada kurang satu peratus ketika ini”.

Prof. Datuk Dr. Noor Azlan Ghazali
Naib Canselor Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)

- a) Huraikan latar belakang pembentukan DEB di negara kita. [4 markah]

.....
.....
.....
.....
.....

- b) Bagaimakah DEB meningkatkan taraf hidup penduduk di luar bandar dan bandar? [8 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- c) Rancangan Pembangunan Lima Tahun pada peringkat awal menunjukkan kegagalan dalam mengatasi jurang pendapatan antara penduduk luar bandar dan bandar serta jurang ekonomi antara kaum.

Ramalkan keadaan negara sekiranya jurang tersebut tidak diatasi sehingga hari ini.

[8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BAB 9 : DASAR LUAR MALAYSIA**SOALAN STUKTUR**

Gambar menunjukkan bangunan Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu di New York.

- a) i. Apakah matlamat penubuhan organisasi tersebut? [1 markah]

.....
.....

- ii. Namakan wakil tetap pertama Malaysia ke pertubuhan tersebut. [1 markah]

.....
.....

- b) Jelaskan pelibatan Malaysia dalam badan dunia tersebut. [4 markah]

.....
.....
.....
.....
.....

- c) Pelbagai pihak mempertikaikan kredibiliti PBB dalam mempertahankan matlamat penubuhannya.
Ulaskan.

[4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

SOALAN ESEI

Petikan berikut berkenaan dengan pelaksanaan dasar luar Malaysia.

...dalam menghadapi persekitaran global yang kompleks serta hubungan antarabangsa yang semakin berkembang, pendirian Malaysia akan terus berpandukan prinsip-prinsip menghormati kemerdekaan, kedaulatan, keutuhan wilayah dan sikap tidak mencampuri urusan negara lain, penyelesaian masalah secara aman, kewujudan bersama secara harmoni dan hubungan yang saling memanfaatkan...

Diubahsuai daripada <http://www.pmo.gov.my/wp>

- a) Apakah kepentingan dasar luar negara?

[6 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- b) Jelaskan cabaran yang dihadapi oleh negara dalam memantapkan dasar luarnya.

[6 markah]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- c) Dasar luar negara yang pragmatik mampu mempertahankan kedaulatan negara.
Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, ulaskan pernyataan tersebut. [8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BAB 10 : KECEMERLANGAN MALAYSIA DI PERSADA DUNIA**SOALAN STUKTUR**

Deklarasi Langkawi merupakan satu program Malaysia bersama-sama pertubuhan antarabangsa bagi mengekalkan kelestarian global.

- a) Jelaskan perkara yang anda faham mengenai Deklarasi Langkawi. [2 markah]

.....
.....
.....

- b) Malaysia menunjukkan komitmen yang tinggi dalam memelihara alam sekitar. Bukti pernyataan tersebut. [4 markah]

.....
.....
.....
.....
.....

- c) Isu alam sekitar menjadi perdebatan dunia dan rantau Asia Tenggara. Mengapakah isu ini perlu diberi perhatian? [4 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SOALAN ESEI

Pemimpin dan rakyat Malaysia memandang masa hadapan dengan positif. Seiring dengan itu, Malaysia bertindak merangka pelbagai usaha bagi memastikan generasi akan datang menikmati kehidupan yang lebih baik.

- a) Huraikan tentang komuniti ASEAN yang disertai oleh Malaysia. [4 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- b) Malaysia bersikap tegas dalam menangani isu persaingan senjata nuklear.
Buktikan pernyataan ini. [8 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- c) Petikan di bawah berkaitan dengan isu pendatang tanpa izin (PATI) di negara kita.

TAWAU: Seramai 1,995 pendatang tanpa izin (PATI) berumur antara dua hingga 60 diusir dan dihalang memasuki daerah ini menerusi Operasi Cegah PATI (OCP) Laut bermula April sehingga Oktober lalu.

Sumber : Berita Harian , 1 November 2020

Mengapakah kedatangan PATI ke negara kita perlu dibendung?

[8 markah]

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

BIL	PERKARA	PERINCIAN
1.	ISI	
2.	HURAIAN	
3.	HURAIAN LANJUTAN	
4.	CONTOH	
5.	INFERENS	

Orang-orang yang berhenti belajar
akan menjadi pemilik masa lalu.

Dan orang-orang yang masih terus belajar,
akan menjadi pemilik masa depan.

Mario Teguh

"Ilmu yang sejati, seperti barang berharga lainnya, tidak bisa diperoleh dengan mudah. Ia harus diusahakan, dipelajari, dipikirkan, dan lebih dari itu, harus selalu disertai doa."